

1874-10-17

Afsender

J. C. Jacobsen

Modtager

Johanne Luise Heiberg

Type:

Brev

Sprog:

Dansk

Afsendersted:

København

Modtagersted:

København

Arkivplacering:

Rigsarkivet

Emneord:

Mæcenvirksomhed, rejser, venskab

### Dokumentindhold

J. C. Jacobsen udtrykker sin begejstring over, at fru Heiberg nu er kommet til Rom og advarer hende om ikke at overanstrenges sig. Han fortæller om Roms betydning og det store indtryk byen altid har gjort på ham.

### Transskription

D 17<sup>de</sup> October 1874.

Kjære Frue!

Det har længe været mit Ønske at skrive Dem til, men deels har jeg ikke kunnet faae Ro dertil for en Syndflod af Forretninger, som have været nærvædet at overvælde mig efter min Hjemkomst, deels har jeg ikke vidst hvorhen jeg skulde sende mit Brev. Nu ved jeg det. Endelig er De kommen til "det evige Rom!" Gid jeg nu kunde flyve derhen og være Deres Fører rundt om i Oldtidens Levninger og i Middelalderens Mindesmærker! Dog nei! Dermed vilde De neppe være tjent, thi jeg vilde i min jublende Glæde vistnok ikke være istand til at ramme, Maade men friste Dem til at anstrenge Dem over Evne. Dertil vil De maaske selv blive altfor tilbøielig, naar De kommer til at fordybe dem i Roms uhyre Rigdom af historiske Minder, af Kunst, Naturskjønheder og Folkeliv som man svælger i fra Morgen til Aften

Men det er jo ikke alene den uendelige Mangfoldighed og det Forskjelligartede i de interessante Gjenstande for Betragtningen, man overalt møder, som uophørligt holde En i Aande, og som ikke lade En have Ro, før man har gjort et foreløbigt Bekjendtskab med dem alle; Rom's Ruiner, Monumenter og Kunstskatte lade sig ikke nøie med en flygtig Betragtning; de drive En med en uimodstaaelig Magt til at søge og hige efter en dybere Forstaaelse; om man end er nok saa lidt Historiker, Archæolog, Kunsthistoriker, saa bliver man det uvilkaarligt i Rom. Der gives sikkert intet Sted, hvor hver Time af Ens Liv faaer saa rigt og varigt Indhold. Det kan desværre neppe feile, at Rom's nye Stilling som en værdslig Regjerings Sæde og som Italiens Hovedstad maa virke noget forstyrrende paa Nydelsen af de gamle Minder, ligesom hele Livet i Rom vistnok ogsaa maa have tabt en Deel af den primitive, forældede Tilstand, hvori jeg saae det og som bidrog saa meget til at sætte En ind i det Forbigangne, idet

man overalt følte, at man her befandt sig udenfor den moderne Tid, hvis Briller det ikke faldt En ind at bruge.- Jeg kan ikke uden Sorg tænke paa, at man, som de siger, rydder hele Quarterer op og formodentlig istedetfor de gammelromerske, snavsede Gyder med Skarnbunker paa Hjørnerne anlægger brede, pyntelige Gader og Boulevarder à la Paris, men heldigviis kan dette Omdannelsesværk dog neppe være synderlig fremskreden, saa at man kan undgaae at berøres deraf.- De vil maaskee i det første Øieblik betragte det som Bizzararie at jeg foretrækker snavsede gader for ziirlige Boulevarder – i Rom – men De vil neppe være der ret længe før De er enig med mig. ”Det hører nu engang med til det gamle Rom som jeg elsker”. Vanskeligere er det at forsone sig med det gamle Rom's Boliger, hvis – Mangel paa Komfort (for at bruge det mildeste Udtryk) er altfor følelig, men ogsaa denne ubehagelige Eiendommelighed finder man sig dog efterhaanden i med romersk Taalmod

naar man, efter kort Tids Forløb, har forelsket sig i Rom, thi Gjenstanden for Ens Kjærlighed tilgiver man jo meget. Selv om De ikke skulde være saa heldig, at finde en bedre Bolig end den nuværende, nemlig med en friere Beliggenhed ved en Plads, hvor Romerfolket færdes, er jeg overbevist om at De snart vil glemme alle de mindre og nogle af de større Ubehageligheder ved Opholdet i Rom, naar De kun maa blive saa rask, at De kan færdes daglig ude og ret føle Dem hjemme i Rom. Naar De har betragtet Landskabet fra Monte Mario og nydt Udsigten fra Monte Pincio til St Pietro og seet Solnedgangen fra Kaiserpaldsernes Ruiner og betragtet Forum og Coliseum i Maaneskin, vil De sikkert føle og sige, ”her er godt at være”. At denne Følelse vil forfriske deres Sind og styrke Deres Sundhed og fornye Deres Kræfter og at De derved vil sættes istand til i fulde Drag at nyde hele den Poesie, som den evige Stad indeholder, er det tillidsfulde Haab, hvormed jeg bringer Dem min Hilsen.

Deres ærbødige og  
hengivne J. C. Jacobsen





J. C. JACOBSENS ARKIV  
CARLSBERGFONDET

Man det er jo ikke alene den værdifulde  
Kunnskjeds og det Samvirkeligheds i de  
interessante Gjenstande for Betragtningen,  
men ogsaa mættede, som især for sig selv  
for i Alene, og som det Lad for den, som  
for man for gæde og fordelagtigt Kaldet  
med den alle; Rami, Læser, Manuskript  
og Kunststykke Lad sig ikke være med en  
flegelig Betragtning; de tre for med en  
mindre Mængde Mægt, det at, sagt og sigt efter  
den dybere Samfund; men man end er ved  
for det fjerde, Ariseolag, Tænkningen,  
for bliver man det usædvanligt i Rami.  
Der gives fjerde, indet Lad, for den Tiden  
af det den for sig selv, og især for sig selv.  
Det kan det være, især for sig selv, at Rami  
og den Stilling som en værdig Læser og Lad  
og som Stilling for sig selv, men især  
og sig selv for sig selv, som sig selv af den  
gamle Mænd, ligesom sig selv i Rami  
næsten og sig selv som Lad en del af  
den primitive, fordelagtige Tid, som  
sig selv det og som Lad sig selv sig selv  
at sig selv sig selv i det Samfund, det

J. C. JACOBSENS ARKIV  
CARLSBERGFONDET

innan anmält fälla, och sedan för befallt sig  
utrikes sin inaktiva tid, som villas det  
illa fälla för mig att bruga. - Jag kan illa  
anden jag skulle på, att man, fanns de  
fjäs, sigtens fela, Quarters og og formadullig  
ifrågasättas de gammaltrawenta, fucastade  
Gjöras med Karaktären för Sjänsarrens  
antagare kunde, pjen delens Gader og beviljande  
i la Paris, men faldig mig kan detta  
Oendacustat arant dag utgys nämn fjädrilig  
fram funderen, som att man kan ändras att  
kvarer teras. - De vil manas i det  
fösta fochligt betrakta det som bejarroni,  
att jag förtvullas fucastade Gader för  
gindliga beviljande - i Rom - men de  
vil utgys nämn det och bruga, för de  
at utgys nämn mig. - Det färes mig utgys  
med de det gamla Rom, fän jag eltes.  
Kampbeligen at det at förtvullas sig med  
det gamla Romi beviljande, färes - Manzel  
för färfad (för at bruga det inledande  
förligt) at allfat faldlig, men og för de  
utgys nämn fucastade fändes men  
sig dag ofterfandem i med nämnst faldmat



J. C. JACOBSENS ARKIV  
CARLSBERGFONDET

1) Nu naar man, efter det tede Størelse, for  
førelse sig i Rom, de Gjenstande som for  
Gadefod ligger man jo meget. Det  
er de de St. Petrus navn for Jule, de funde en  
kaldet Calij med den uindvarende, navnlig med  
en foran Calij med en fladt, naar Louisa  
kaldet færdig, er jeg smukke med den de  
Jule med glæmme alle de uindvarende og nogle af  
de St. Petrus Ubesjælelig færdig med Også faldet i Rom,  
naar de den man bliver for rask, at de  
den færdig daglig ind og med fald den  
glæmme i Rom. Naar de for betragtelig  
kaldet færdig for Stante i Mario og nogle betragtelig  
for Stante i Pincis de St. Petrus og færdig  
betragtelig for Stante i Pincis de St. Petrus  
og betragtelig Forum og Calij i Maanling,  
med de færdig fald og færdig, at for er galdt at  
naar. At den Stante med færdig den  
betragtelig og St. Petrus den færdig og færdig  
betragtelig og at de den med færdig  
glæmme de: færdig den og færdig fald den  
færdig, som den enige Stante indfaldet, er  
de færdig færdig færdig, færdig jeg bringer  
den med færdig. Det er færdig og  
færdig J. C. Jacobsen